

TLAČOVÁ SPRÁVA

6. november 2025

Slovenský film storočia 322 režiséra Dušana Hanáka vychádza na blu-ray nosiči

Celovečerný hraný debut 322 (1969) režiséra Dušana Hanáka, ocenený Veľkou cenou na festivale v Mannheime, ktorý slovenskí filmoví kritici a vedci v ankete časopisu Film.sk v roku 2021 vybrali ako slovenský film storočia, vychádza v týchto dňoch na blu-ray nosiči s rozsiahlym bookletom a bonusmi. Ide o kľúčové dielo československej novej vlny, ktoré bolo v čase normalizácie v trezore, než sa po Nežnej revolúcii dostalo k divákovi.

Film 322 je psychologický príbeh o chorobe jednotlivca a spoločnosti. Jeho ústrednou postavou je Jozef Lauko, ktorý v obave z nevyliciteľnej choroby prehodnocuje svoj život i pohľad na svet. Situáciu chápe ako trest za skutky, ktorých sa dopustil v minulosti, a zároveň ako príležitosť zbaviť sa pocitu viny a očistiť si svedomie. Film vznikol na motívy poviedky Jána Johanidesa *Potápača priťahujú pramene mora*. „Hoci scenár Hanákovho filmu vznikol v spolupráci s Johanidesom, snímka 322 je skôr dialógom s literárnou predlohou ako jej prepisom,“ približuje snímku v bookletu blu-ray nosiča filmová teoretička a kritička Katarína Mišíková. „Príbeh filmu stavia najmä na atmosfére tichej úzkosti a charaktere hlavnej postavy, ďalej však z poviedky preberá iba niekoľko motívov, výrazne mení rozprávačskú stratégiu i meno hrdinu a vytvára úplne novú fabulu. Dalo by sa povedať, že ide o veľmi voľnú filmovú adaptáciu literárneho diela.“

Dušan Hanák ako jediný z režisérskej generácie debutujúcej na konci 60. rokov prešiel viacročnou skúsenosťou dokumentaristu, čo sa odrazilo aj v jeho hranej tvorbe. V rokoch 1967 – 1969 prerušil pre nakrúcanie svojho hraného debutu 322 prácu na svojich dokumentárnych projektoch. „Literárna postava kuchára Lauka nemala žiadne politické pozadie. Prišiel som s motívom viny hlavného hrdinu, ktorý sa kedysi angažoval v čistkách a v akcii združstevňovania a zaujal ma rozpor, že táto postava by mohla byť dobrým človekom... Pomáhal mi pri tom aj môj silný osobný pocit relativity hodnôt. Navyše, v tom období sa akosi nehodilo, aby vo filme mladého režiséra bol ústrednou postavou komunista. Moji kolegovia z 'novej vlny' mali rovnako ako ja iné kritérium hodnôt – boli sme zameraní na život autentických ľudí z ulice a stranícki funkcionári k nim nepatrili,“ vyjadril sa o filme s odstupom času Dušan Hanák. Vo filme si okrem viacerých nehercov a známych postáv z bratislavských ulíc zahráli aj poprední českí a slovenskí herci, a to Václav Lohniský ako Jozef Lauko, ďalej Josef Abrhám, Miroslav Macháček, František Zvarík či a poľská herečka Lucyna Winnická.

Vo filme je podľa filmovej vedkyne Stanislavy Přádnej „zložitá odlišnosť hlavné a vedľajšie postavy, rovnako ako ich hierarchiu. V hustom zaľudnení tu je väčšina postáv takzvané vedľajších, čo však neznamená, že okrajových.“ Prádná v bookletu blu-ray nosiča tiež píše, že koncepciu Hanákovho filmu, jeho štýl i modeláciu postáv zásadne predurčil princíp koláže. „Koláž Hanákovu metodicky umožnila širšie tvorivé rozpätie. V autorskom pohľade sa nechal viesť hrdinovou prchavosťou, avšak mimoriadne vnímavou optikou. Jeho očami ukazuje ľudský údel v celej jeho mizérii, v štádiu rozpadu, kde z ruín povstávajú základy novej stavby.“

Aj napriek tomu, že scenár bol do výroby schválený už v roku 1967, nakrúcanie sa začalo až po okupácii Československa v roku 1968. Celý film sa realizoval v exteriéroch a v reáloch v Bratislave, Prahe a Brne. V marci 1969 film videla na súkromnej projekcii v Bratislave riaditeľka Medzinárodného filmového festivalu v Mannheime. Jednu filmovú kópiu tajne previezla do zahraničia a aj napriek nesúhlasu Československého Filmexportu uviedla tento film vo festivalovej súťaži. Film nakoniec získal Veľkú cenu mesta Mannheim spolu s filmom *Medium Cool* (1969) Haskella Wexlera. Film bol po

Slovenský film storočia 322 režiséra Dušana Hanáka vychádza na blu-ray nosiči

násťupe normalizácie stiahnutý z distribúcie a zavretý do trezoru. Na Dňoch českého a slovenského filmu Bratislava v roku 1990 získal Dušan Hanák za tento film a snímky *Ja milujem, ty miluješ* (1980) a *Obrazy starého sveta* (1972) Hlavnú cenu a Zlatý klinec v kategórii tzv. trezorových filmov.

Súčasťou blu-ray nosiča s filmom je rozsiahly dvojazyčný slovensko-anglický booklet, ktorý okrem textov o filme od Kataríny Mišíkovej a Stanislavy Příkladnej obsahuje aj nedokončený rozhovor českého filmového publicistu Jiřího Cieslara s režisérom Dušanom Hanákom z roku 2003. Okrem množstva zaujímavých informácií z procesu tvorby, Hanák v ňom odpovedá aj na otázku, aký má po rokoch z filmu 322 pocit. Hovorí, že „*po dlhých rokoch som si prvýkrát pripustil, že ten film je 'protisocialistický'. Som rád, že vznikol. Myslím, že sa mi podarilo vyjadriť môj vtedajší životný pocit*“.

Blu-ray nosič s filmom 322 obsahuje aj dva bonusové krátke filmy Dušana Hanáka, a to *Analógie* (1965) a *Výzva do ticha* (1965). Titulky má slovenské, anglické a slovenské pre nepočujúcich, obsahuje aj audiokomentár pre nevidiacich. Zakúpiť si ho je možné za 11,90 eur v predajni a na e-shope SFÚ Klapka.sk a v Kine Lumière. Blu-ray nosič vydal Slovenský filmový ústav, vydanie finančne podporili Audiovizuálny fond, Ministerstvo kultúry SR a Slovenská asociácia producentov v audiovizii.

[Blu-ray nosič s filmom 322 na e-shope Klapka.sk](#)
[Viac informácií o filme 322 v databáze SK Cinema](#)
[Režisér Dušan Hanák o filme 322](#)

Vydanie blu-ray nosiča finančne podporil

Slovenský filmový ústav je príspevkovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 5710 1542, simona.notova@sfu.sk